

ՄԷՋՄՈՒՄԻՆՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Pera, Tachin 65

Համբարսա իրի սեճա եսնի ՉԱՐՇԵՆՊԻՆ ՎԵ ԾՈՒՄԱՍ ԻՐԹԷՍԻ

կիւնիսի նեշր օրոնուր:

مجموعه اخبار

بک اوغلی تقسیم جادوئی سومرو ٦٥

ՀԱՅԵԹԱՄԱՐԶԸՆ ԱՊՐԵՆ ՅԻՅԱԹԼԱՐԸ. — Իսթանպուլ ինչի սեկտիկի 60 շրուշ, = 6 ալըղը 35. = Թաշրա ինչի սեկտիկի 80. = 6 ալըղը 45 ղշ. տուր: = Բոսթա ինչի սեկտիկի 15 կիւնիսի 60 բարա տուր: = ԻՆՍԱԹ ՇԱՐՇԵՆՊԻՆ. = 1ինճի սահիֆէնին պէնէր սրբասը 3, 2ինճի վէ 3ինճի սահիֆէնին պէնէր սրբասը 3, վէ 4ինճի սահիֆէնին պէնէր սրբասը 1 շրուշ տուր: = Զօղ տէֆա տէրճ իսիլէճէք իլանաթ ինչի սրբա բաղարը օրոնուր: = Երեսին 30 բր տուր:

Ղազէթան միւթէալիք խուսուսաթ ինչի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՈՒԱՅԵԱՆ միւրաճաթ օրոնուր: = Իտարէխանէ Պէյօղլուսա ճատտէր քէպիրտէ Ն. 65:

ԻՆՉ ԵՂԱԻ

ՀՐԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Դպրոցներու վրայ հակող ու հրահանգի կրթական մարմին մը պէտքը միշտ չէր եղած է և անոր անհրաժեշտութիւնը հաստատուած է: Մեր ազգակից եղբայրները Ուսումն. խորհուրդ մը ունին, որ կանոնաւորապէս կը գումարուի ամէն շաբաթ և իր խորհրդակցութիւններուն, որոշումներուն ու ըրածներուն մասնաժողով տեղեկագիրը կը ղրկէ թերթերու: Եւ ասոր արդիւնքը այն կ'ըլլայ որ վարժարանները մինչեւ աստիճան մը կը բարեկարգուին, ուսուցիչները իրենց խելքին ու քմահաճոյքին համեմատ գործ չեն կրնար տեսնել, ուսուցչուհիները ի դիմացմանում: Խորհուրդին պատասխանատու կ'ըլլան իրենց ընթացքին, վարժարաններու մէջ կարգապահութիւնը դասագիրքերը կը վաւերացուին և իւրեք չէ ըսել թէ Ուսումն. խորհուրդը իր կատարելութեան հասած է և մանկավարժութեան բոլոր կանոններուն համաձայն կը վարէ դպրոցները: Բայց ինչ որ ալ ըլլայ, Ուսումն. խորհուրդի մը գոյութիւնը, անոր գումարումները, տրուած որոշումները և ձեռք առած կրթական միջոցները կրթական քիչ շատ գործունէայ կենսի մը գոյութիւնը և հասակներու կողմէ վարժարաններու տրուած կարեւորութիւնը կ'ապացուցանեն:

Մեր մէջ ալ թէեւ բաւական թուով վարժարաններ ունինք, բայց սա միջոցիս այս հակող կրթական մարմինն է որ կը պահի: Բաւական ատեն առաջ, Կ-Պատրիարքարանի Վարչական խորհուրդին մէջ այս սակասը զգացուած էր և դարձեալ նոյն ժողովին որոշումով նոր Հրահանգութեան խորհուրդ մը կազմուած էր, որուն պաշտօնը պիտի ըլլար ընդհանուր տեղեկագիր մը պատրաստել մայրաքաղաքիս մէջ գտնուող Հայ-Կաթողիկէ վարժարաններուն վրայ և շնայալ բարեփոխ այս գըպըրոցներէն ուսնող վիճակը, վերջապէս հասարակութեան մէջ կրթական գործը առաջ մղել և աշխատիլ որ հասարակութեան վարժարանները համապատասխանեն եւրոպական վարժարաններու՝ ուսումնական, առողջապահական և իւր տեսակէտներով:

Վարչական խորհուրդի կողմէ կազմուած Հրահանգութեան խորհուրդը այն ատեն շատ մեծ գոհունակութիւն և ուրախութիւն պատճառեց բոլոր անոնց որոնք վարժարաններուն կարեւորութիւնը հասկնողներն և եկեղեցիներէն ետք, ժողովուրդին ամէնէն էական և օգտակար պէտքերը կը նկատեն կրթական հաստատութիւնները, մանաւանդ որ սոյն խորհուրդը կազմուած էր այնպիսի ծանօթ և ձեռնհաս անձերէ, որոնց անուններն իսկ բաւական էին վստահացնել թէ այս գործը առաջ պիտի երթար և թէ անոնք հասարակութեան կրթական վիճակին համար մեծ գոհողութիւններ յանձն առնելու կատարելապէս պատրաստակամ էին:

Հրահանգութեան խորհուրդը սկսաւ և

քիչ ատենուան մէջ իր վրայ դրուած յոյսերը հաստատեց: Մանրամասն տեղեկագիր մը պատրաստեց մայրաքաղաքիս Հայ-Կաթողիկէ հասարակութեան վարժարաններուն վրայ, տեղեկագիր մը որ խնամով ու կատարեալ անկողմնակալութեամբ ներկայացուած էր այդ վարժարաններուն կրթական, առողջապահական ներքին վիճակը և պէտք եղած բարենորոգումներն ալ նշանակուած էին:

Այս տեղեկագիրն մէկ ամիսուամբ ժամանակին հրատարակեցինք և բոլոր անոնք որ կը հասնէին այս տեսակ գործի մը կարեւորութիւնը, վկայեցին թէ այդ տեղեկագիրն պատրաստութիւնը բաւական ժամանակի, աշխատութեան և քննութեանց արդիւնք էր:

Ճիշտ այն պահուն որ վարժարաններու տեղեկագիրը պատրաստելէ ետք, գործի պիտի ձեռնարկէր, յանկարծ Հրահանգութեան խորհուրդը տակու գործերու իր առաջին աշխատութիւնը կ'ընդունէր, անհամբերը քաշուեցան կամ հրաժարեցան, այնպէս որ այսօր Հրահանգութեան խորհուրդին միայն յիշատակը մնացած է:

Բայց պէտք է նկատողութեան առնել սա կէտը թէ Հրահանգութեան խորհուրդին հրաժարելով այս տեսակ խորհուրդի մը պէտքն ալ մէկտեղ չէ հրաժարած: Այս պէտքը կայ ու կայ միշտ և որչափ մեր մէջ վարժարաններ գտնուին, այդ տեսակ խորհուրդի մը պէտքը ամէն վայրէկեան պիտի զգացուի: Հասարակութեան կրթական վիճակը ամբողջովին Հրահանգութեան խորհուրդէն կախուած պիտի ունենար, և այդ խորհուրդին պիտի մնար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնել մեր կրթական վիճակին բարեփոխան համար:

Եւ Հրահանգութեան խորհուրդը պէտք չէ բաւականաճալ մայրաքաղաքիս Հայ-Կաթողիկէ հասարակութեան կրթական վիճակին համար աշխատելով, այլ նաեւ պէտք է նկատի առնել դաւաճող մէջ գտնուող Հայ-Կաթողիկէ վարժարաններուն վիճակը:

Այս կերպով է որ կարելի է միայն հասարակութեան կրթական վիճակին նպաստել և սա միջոցիս Հրահանգութեան խորհուրդին չգոյութիւնը կը մնայ միշտ կարեւոր ու էական պակաս մը:

Ֆ.

ՏՐԱՊԵԶՈՆ

ՄԻԹԱՐԱՆ ՎԱՐՇԱՐԱՆԻ ՏՈՒՍ ԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄԸ

Փայտուն համատեղութիւն մը խմբուած էր ամէն աղքէ, և վերին դասակարգէ: Դպրոցի ընդարձակ սրահը՝ թատրոնի վերածուած էր, ոչ այնքան ճոխ, բայց պարզ և գեղեցիկ: Նիստ, կարգ, սարք, ամէն ինչ կողիկ: Ճիշտ որոշուած ժամուն Համիտի քայլերդն սկսաւ, ժողովուրդը յարգանքով կ'ունկնդրէր: Վարժարդը բացուեցաւ, «Խաղամոյն» (հեղինակութիւնը բաղմարդին Միսիթարեանց) շատ զգալուն և խրատական, ընտանեկան լիզուի սիրունութեամբ, բառերու

ներդաշնակ և սահուն շարադրութեամբ, տեղ տեղ դուարձալի խօսակցութեամբ, պերճաբոս դարձուածներով, և իր ամբողջութեան մէջ տաք զգացում մը, որ բոլոր խօսակցութիւնը կը լեցնէր, խաղամոյնին կենսի և վերջ. ատէկ աւելի տխուր և ազդու չէ կարելի ընել:

Իրասանները բոլոր դպրոցի աշակերտներն էին, և իրենց դերերը խիստ յաջող, մեծ խանդով և եռանդով կը կատարէին, մանաւանդ մի քանին, Պ. Կ. Ալլաւիչեան՝ ծառայի դերերուն մէջ, Բաշաբոս Սակալիկեան՝ մանուկն, մանկան դերն, ընկան լացն՝ պաշտամունքն, Պ. Սեդրակ Մարմիւն՝ լաւ ընկերի մը, բարի խորհրդատուի մը դերն, Պ. Բիէն. Հէքիմեան՝ խաղընկեր, այնքան ընկան որ կարծես ճիշդ խաղամոյն մը գոմարապաղ մը, խաղին ուն ու ծուծը գլուցող, քաջող, համուրդող, կրթող, որ խաղամոյնի մը առաջին յատկութիւններն են: Օրին Հէքիմեան, վերջին դերը, տղուն մահուան վայրէկեան օրհնութիւնը, Պ. Պողոս Նուրիկեան, տաճկերէնի մէջ, իր առանձին երգը, դպրող միւլանդ ձայն մը, Պ. Յովհանն Գուրուպաշեան կատարեալ փայլաբոյ մը, խիստ լաւ յարմարեցած, Պ. Լեւոն Լազարեան, թէ լաւ կը հնչէր, թէ իր դերին տէրն էր, Պ. Մկրտիչ Գարայեան, հայերէն, առաքինի եղբոր մը դերը, զաղ-լիերէն «տիրէթթօ»-ի և իտալերէն մարքիզի դերերն, ինչպէս որ պէտք էր կը վայրցընէր: Պ. Լեւոն Մատթէոսեան խաղամոյնի դերին մէջ, բանտին մէջ հառաչներ, հոգեվարժի տաքնապնիքը շատ ընկան, իսկ վերջի դերին մէջ կրնամ ըսել բոլորին գերազանցեց:

Այս թէեւ պզտիկ խաղ մ'էր, բայց մեծ ու շատ մեծ աշխատութեամբ եղած էր, թատերգութեան պայմանադրական բաղմանիւտ արուեստին բոլոր գաղտնիքները գիտողի մը վարպետութեամբ, հաստատուած օրէնքներու խորին զիտակցութեամբ կարգադրուած էր, այնպէս որ ամէն արարուած իրեն յատուկ դերն ու ներկարգիւրն ունէր. արարուածներու, տեսարաններու, բաժանումներու վերջաւորութիւնները, խօսակցութեանց հիւսքը, նակարագիրներու գծումը, մինչեւ վերջ գեղեցիկ շղթայ մը ըսեմ, որ իրար բռնող, իրարու յարմար օգտկներով կը վերջանար:

Գալով երաժշտութեան, բացի Պ. Ռիշտէ և Գազանեան էֆէ զոր իր բռնածին ազնուութեամբ եկած մասնակցած էր, միւսներն բոլոր դպրոցի երաժշտական խումբէն էին: Պ. Խորով Ղազնեան՝ ջութակ, Պ. Ալէքս. Հէքիմեան, Օրնիկ Ա. Նանիկեան՝ ֆլուէդ, Բիէր Հէքիմեան, Մ. Օհանեան, Օ. Հէքիմեան՝ վիոլոնէլ, թաւջութակ Մատթէոսեան և ամէն անգամ որ կը նուագէին, արդիս թելերուն կը զըպչէին, և ես այդ ճարտար մասնագետ ծայրերէն կ'ըլլայ անուշ ձայներուն, հրաշալւ յարգարուսներուն, ահագնադրող դուռներուն, ազգեցիկ նուագումներուն, այդ նրբին ելուէջներուն, այդ թռչըտուն բանաստեղծութեանց ունկնդրելով կը վերանայի: Բայց ինչ որ արժանի է յատուկ

ուշադրութեան, այն է թէ օգտակար հաստատութեանց, գեղեցիկ և բաղձալի շէնքերու առաջին և դժուարին հիմնաքարերն զնոցներն գրեթէ միշտ Միսիթարեաններն են:

Այս բեղմնաւոր գաղափարին պարկեշտ գործադրութեան պատիւը՝ Տեախի Գերպ. Հ. Յակոբ Վ. Տիրոյեանի աղով, մասնաւոր յիշատակութեան արժանի են նաեւ Միսիթարեան Յարգելի Հայրերէ սկսեալ բոլոր այն աղին սրտեր որք սիրայօժար մասնակցած աշխատած էին և մինչև վերջ ոտքի էին, մանաւանդ Հէքիմեան կոմիտաս էֆ. որոյ գործունէութեան վրայ անկեղծօրէն կ'զմայլիմ, այդ ինքնաբերական յանձնարարութեան մէջ թէ միսիթարական բան մը կայ և թէ մեծ դաս մը առնողներու գեղեցիկ մտածում, գեղեցիկ յորդոր, գեղեցիկ ձգտում:

Թատերասիրութիւնը մեր մէջ մէկէն բռնկած և մարած է. ուրիշ շատ մը գեղեցիկ և բարենպաստ ընկերութեանց պէս լաւ կ'ըսկսինք, բայց յարատեւութիւն չունինք: Ամէն մարդ պարտաւոր է իր հասարակութեան գործերուն մասնակցել իր կարողութեան համեմատ. որոնք որ իրենց եկեղեցւոյն և հասարակութեան ներկատմամբ ո'նէ պարտաւորութիւն մը չունենալու գաղափարով լեցուած են, անոնք չարաչար կը սխալին, և անշուն, անօգուտ, անպէտ մարդիկ են, զոր անհատական հաշիւներէ դատ ոչ մի բանի վրայ չեն խորհիլ. այս տեսակ մարդիկ կը յանդգնին թուաւորել մեր հոգիները, դժբաղդաբար այդպիսի միտադապաշտներ շատ կան: Դպրոցներու և բարեգործական նպատակներու մասին իրենք զիրենք անօգուտ ընելէ զատ ուրիշներու ալ կը թէկադրեն, իբրեւ թէ խելք կը սորվեցնեն, խրատ կը կարդան, քարոզ կուտան ըսելով՝ «աղբար բան չունիս, ինչուդ պէտք, պարապ ատեն ունիս ուրիշի համար և ինչ և ինչ»:

Սակայն այսպիսի բարի նպատակներու իրադրոճման աշխատելով է որ գորոցներ մէջտեղ պիտի ելլան, թատերական սեռին մօտենալու. նոր մարմաններ պիտի սկսին, եւրոպական հրաշակերտները հասարակութեան ծանօթացնող թարգմանիչներ պիտի երեւին, գրականութիւնը պիտի օգտուի, գեղարուեստի սէրը պիտի արժարժի, և ծնունդ պիտի առն արուեստագէտներու, թաքուն հանճարներ, պահուած արժանիքներ մէջտեղ պիտի ելլան:

ՎԱՀԱՆ Գ. ՇԱՊԱՆԵԱՆ

Տրապիզոն, 7 յունիս 1902

ԽԱՐԻՃԻԷ

Ինչիւթիւրիւր. — Լոնտոնուան աւրան սօն խաղերէն կէօրէ, գրալէտվարտն խաղալը կիւնտէն կիւնէ էյիլէյմէքտէ տիր: Բաղար կիւնքի բաբօրթօտա, գրալըն կիւնէյի բահաթ կէյիլմիշ օլտուղու, վէ եալանըն հասըլ իթտիկի աղըլարաբաղմէն, քէնտիսիկի խալլի գուվլէթ:

հար օլմասընտան տօլաեը Իտարէ մէնլիսի թարաֆընտան արդը շիւք-րանիեթի իլլէմէսինի, վէ կէօսթէր-տիքէրի թէսհիլաթ վէ մուսալէնէթ-տէն տօլաեը Տախիլիէ վէ թիճարէթ նազըրլարը բաշալար հազարաթընա տախի թարաֆտի թէնէքքիւր իթմէ-սինի գօմիսէր Սիւպհի պէշ հազրէթ-լէրինտէն րէճա իթմիշ տիր:

ԵՈՒՄՈՒՐՃԱԳ

Բէսմի Պու թէրրէ Գալաթաա Մօմիանէ իլլիսթանիօլտա Պալլըգ-բազարընտա Թաշ-ճըլար իլլիտէ Զսի մուհազազ վէ Զսի շիւպ-հէլի օլմազ իւզրէ, Խուսուրճազ իլլէթին-տէն և միւսապ զուհուր իլլէտիկի տէվաի-րի պէլէտիէ սըհիէ միւֆէթթիլիկինտէն վէ իլլէթիլ րաբօրտան անլաշըմասը իւզրէր-նէ, Էվլէթի կիւն Մէճիլիսի Սըհիլիէտէ ճէրէհան իտէն միւզաքէրաթըն նէթիճէ-սինտէ, Թիւրքիսնըն սախի ճիւնէթլէրինի մարազըն սիւրահէթինտէն մուհաֆազա ի-լին, Թէսապիլի թէնհաֆիլիլիէտէ թէ-չէպիլիս օլունմասը միւզթաղի կէօրիւ-նէրէք, յունիս 18տէն իթիպարէն Տէրի-սասաթէթտէն գարաաա լէ տէնիլդալէն չը-գաճազլարըն Գալաթա, Ենիքաքու, Զա-թալճա, Գալազ վէ Թուզլա մէվադըի թէնհաֆիլիլիէտէսինտէ չիմալիլը մուս-յեհէի թըպպիլիէտէ վէ մէմուրիլն վէ Էսպա-պը սախիէսի հազըրմանտանը միւթէնազըպ թաթհիլաթ վէ թէպիլիլաթ ֆէնիլիէտէ թապի թուլթուլմաղլէ պէրապէր, թապիլ-օյան սըհիէ մէրքէզլէրինէ մուվաթլէթ իտէնէքլէրին թէքրար պիլէր պիլէր մու-սալիէնէ իտիլմէսի, վէ Էիլի տիւնտէն ի-թիպարէն Տէրիսասաթէթտէն չըգաճազ սէ-ֆինէլէրին բաթէնթալարըն «Զսի մու-հազազ վէ Զսի շիւպհէլի օլմազ իւզրէ տախիլի շէհրաթէ և Խուսուրճազ միւսապը վուզուս կէլիպ, պուշլար ալլըմը, վէ սօն միւսապ յունիս 16տա զուհուր իթմիշ տիր» իպարէսինի տէրճի վէ մուսալէլի թէպիլիլիլէ իլլին իթթիլիլա իտէն մէմուրիլն վէ Էսթվաթ թապիլի վէ թէտարիք իտիլ-տիլիլտէ, կէօրիւնէնէք ինթիլիսա տէրէ-նէսինտէ պուշլունմասը իտուսալարընա գա-րար վէրիլէրէք, իթթիլիլա իթֆա գըլըն-մը տըր:

•• Տիւկէր պիլ թէպիլիլաթը րէսմիէտէ կէօրէ, թէտապիլիլ թէպիլիլիլ վէ թաթհի-րիէ իլլին մէմուրիլն վէ լէվալիլի սախի թէտարիք իտիլմէսինի պիլնտէն, յունիս 20 տէն իթիպարէն Տէրիսասաթէթտէն գարա-տան վէ տէնիլդալէն չըգաճազլարա չամիլ օլմազ իւզրէ, 24 սասաթը կէլմէմէք իւզրէ, պիլիլիլմէն Խուրը վէ թապիլիլա չամաշըր

(3)

ՊԱՊԱ ՐԱԳԼՈՆՈՒՆ ՄԻԼԻԹՈՆՈՒ

Մարթանըն Էսիլ շաթօսա կէլիլի պիլ ազ թէպիլիլաթ, քէնթ վէ մահադուլիէթ կէթիլիլ:

Կէնճ գըզ՝ քէտէրինիլն զէնկիլն օլտու-ղունու պիլիլ, լաթին զէնկիլնիլիլին միլ-տարընը պիլմէտիլի կիլիլ, պու ճէսիմ սէր-վէթին նէ Խուսա Էլտէ իտիլմիլ օլտուղու-հազըրնտա շիւպհէ պիլիլ իթմէք իտիլ րէ-տէրինիլ մէմէքլէթէ պիլ մէնֆուր քիմ-սի օլտուղունու տախի պիլմէք իտիլ:

Մէզպուրէ, տախիմ սաստ, նազիք վէ Կալիմ թապիլիլաթը օլտուպ, թէքէպիլիլիլ, Պուրուրիլիլիլ օլտաթըր հալտէ, հէր քէն թարաֆընտան քէնտիլիլի կէօսթէրիլէն սուլք մուսալէտէն տօլաեը Էվլէլ Էսիլ-տէ իդհարը թէսմէնիլ իլլէտիլ: Ծախըն-տան գօրգուրճապընա հէր քէսին քէն-տիլիլտէն գալընմադտա օլտուղունու

վէ պուշա միւսապիլ քիլիլ Էվլիլ վէ Էշ-Խանըն ուսուլը հազըրէլի ֆէնիլիլէ թաթ-պիլիլիլ իթիլ մաթիսալարընա մէպիլիլ վէ թաթհիլիլ, վէ ֆազար թիւրքիսնըն տի-կէր իսկէլէլէրինէ ուղրամանըպ, սոզլու-տան սոզլու Էնիլպիլ լիմանլարընա կիտէ-ճէք սէֆինէլէր իլլէ Սիւրքէճիտէն հարէքթ իտէնէք Էքսըրէս թրէնիլ Բուսէլիլ Ծարգիլէ գաաար օլան մէվաթիլէր իլլէ իթիլիլաթ իթմէմէք շարթըլա, իշպու թէտապիլիլ թէպիլիլիլիլտէն միւսաթէնտա թուլթուլարազ մէվաթիլ սէֆինէլէր տէրունիլտէ պուլու-նաճազ Խուրը վէ թապիլիլիլ Գալաթա գարանիլիլաթ թապիլիլ վէ մէվաթիլ Է-քսըրէս թրէնիլ Խուրը հազըրնտա տա-խի հիլիլ հարէքթիլ, Սիւրքէճի մէվաթի-ֆինտէ պուլունաթըրլաճազ սըհիլէ թապի-պիլ մարիլիլիլըլէ մուսալիլէն իճրաթը վէ Գալաթաա Մուսալէտէ շիւպհէլիլ տա-թիլիլէն միւսապիլարտան պիլիլիլիլ ախիլիլէն վէֆաթ իլլէտիլիլտէվաթիլ պէլէտիլ սըհիլ-իլէ միւսաթէթթիլիլիլտէն պիլիլիլիլմիլ օլ-մասընա մէպիլ, մէվաթիլ միւսապիլարըն մուհազազ վէ շիւպհէլիլ օլմազ իւզրէ Էվլիլիլիլիլտէն թէֆիլիլիլիլ մահէլլ օլմա-հըպ, ուսուլմըն Խուսուրճազ միւսապ-լարըն տաթիլլէ, Տէրիսասաթէթտէն չըգաճա թէֆինէլէրին բաթէնթալարընա Խազըլմա մէշուհաթիլ «տախիլիլ շէհրաթէ Խուսուր-ճադտան և միւսապ օլարազ, պուշլարտան պիլիլիլիլ վէֆաթ իլլէտիլիլ վէ սօն միւ-սապ յունիս 17տէ վուզուս կէլիլիլ» սու-րէթինտէ Խազըլմաթը, վէ Տէրիսասաթէթտէն անվալը սըհիլէլիլ հազըրէսի շու արալըք շիւպհէլիլ տաթ իտիլմէսինտէն տօլաեը ֆա-րէլէրին սուրէթիլ թէլիլիլիլ տախի օլան թալիլաթըն Տէրիսասաթէթ միւսապիլարտա-թը հազըրնտա իճրաթը իտուսալարընա Մէճիլիլ Սըհիլիլէք գարար վէրիլէրէք, իթ-թիլիլաթ իթֆա օլունտուղը Սըհիլիլ նէգա-րէթինտէն պա թէգըրիլ ինպա, վէ իճապ իտէն մահէլլէրէ թէպիլիլաթ իթֆա գըլըն-մը օլմազա, քէֆիլիլիլ իլանընա իլ-թիլտար գըլընտը:

•• Մէճիլիլ Սըհիլիլէք Գալաթաա Տր. Զանաթօ իլլէ Տր. Պալէ, Ենիքաքուս Տր. Տէվաթիլիլ, Զաթալճաա Տր. Իշա, Թուզլաա Տր. Նաֆիլ Էթ. իլլէ Տր. Ամա-տէօ թապիլիլ օլունմաշլար տըր:

•• Տիւն Սըհիլիլ մէվաթիլ ազար ինթի-մա իլլէմիլ տիր:

ՏԱԽԻԼԻԷ

Թարաֆը հազրէթի Բատիլհաիլտէն ին-կիլիլէրա գրալընըն իտթըրլարը պա թէ-լէկրաֆ թէքրար իսթիլիլաթ պուլուլմուշ, վէ գրալիլիլ թարաֆընտան ճէվապէն պա թէլիլիլաթ արդը թէնէքքիլաթ իտիլմիլ տիր:

—Մէմէքթիլն սէրվէթի ուսուլիլիլ

Կէօրմէքլէ, իդհար քէտէր իտէր իտիլ Սապըգէն արգաաալարը օլան կէնճ գըզլար իլլէ իւլիլիլ իթմէք իսթիլիլաթ հալտէ, անլէրին, նէվիլա գօրգու Խաթաթ Էնիլիլիլիլիլիլ Կէօսթէրէք, քէնտիլ թէքթիլիլիլ իսօ չալիլիլ Խազըլմաթը-լարընը կէօրմէքլէ իտիլ:

Նէ իտիլ պու հալիլն սէպէպիլ: Պիլաթէ Մարթա, հէր քէսի սէվաթիլէ մէլիլիլ օլտուղու հալտէ, քիմսէտէն տաթ-լուգ կէօրմէտիլիլիլ քէսալը թէնհալիլիլ հիոս իլլէմէքլէ իտիլ:

Պիլաթէ հիսսիլաթընըն թաթիլ օլուն-մասաթընտան տօլաեը միւթէլիլիլ օլուր իտիլ:

Օպըգուրտա Խալընը պիլ գաաթըն, Խա-նի քէնտիլ սիւտանաթը՝ մէզպուրէլիլ Էքթիլա սէվաթէքլէ վէ հիւսին մուսալէլ կէօսթէր-մէքլէ օլուն, Մարթա, վալիլիլ թէնտիլէ իլլէտիլիլ, վէ պու թապիլիլիլ հէնկիլիլ հէնկիլիլ ալլաթաթը պու գաաթընա Էիւ-րէկիլիլ ալաթգա, պիլ ազ թէնէլիլ պու-լուր իտիլ:

Սիւտանա՝ կէնճ գըզըն սիւալլէրինտէն թապիլիլ օլունաթազ, նէ ճէվապ վէրէճէ-կիլիլ պիլմէք, վէ քէտէրիլ հազըրնտաթի

վէ անվալը իդօնաթիլիլ հազըրնտա թէտգիլաթ իճրաաթըն մէմուր գօմիսիլն, վէ Օսմանը վէ Եունան հիւքիւմէթլէրի պէլիլիլտէ թիճարէթ մուսալէտէն ազարնա մէմուր գօմիսիլն տիւն ինթիլա իթմիլէր տիր:

—Տիւն թիճարէթ վէ Նաֆիլ, Մալիլ վէ Էվաթիլ հազըրլարը հազարաթը՝ Պալը Ալիտէ Սատրազամ հազրէթլէրիլլէ, վէ Բուսիլ վէ Բուսիլա սէֆիլիլիլ Սատրա-զամ վէ իտիլիլիլ հազըրը հազարաթըլա միւսապիլ իթմիլիլ տիր:

—Լօտրաաաա ալտէթ իթմէքլէ օլան Օսմանը հէլիլիլ միսիսուսիլ Խարըն Տէ-րիսասաթէթ մուվաթլէթ իտէնէք տիր:

—Ալմանիլ սէֆիլիլ մէշգուհէն շէհիլ-միլաթէն հարէքթ իտէնէլիլ հիլիլիլ, Էվ-վէլէթ Էիւն Պալը Ալիտէ Սատրազամ վէ իտիլիլիլ հազըրը հազարաթընը զիւսաթէթ իթմիլ տիր:

—Մէշգուհէն Էվրօթաաա պուլունան ինկիլիլէրա սէֆիլիլ 15 կիւնտէք շէհիլ-միլաթ ալտէթ իտէնէք տիր:

—Պէլլուլթան ալլանա պիլ թէլիլիլա-ֆա կէօրէ, Զալապ Միլէթիլ քիւզօթուս ֆիլիլիլ Զաա Էթ. միւթէլիլիլ ինիլա իթթիլ Բահմանիլ Էթ. Էնիլիլ Միլէթիլ բաթիլիլ իլիլիլ ինթիլիլ օլունմուշ տուր:

—Խըսիլը Մըսըր Ապպա շիլիլ բաշա հազրէթլէրիլ Զաթը հազրէթի Բատիլհաիլ-իլ արդը ուպուսիլիլ իթմէք իւզրէ, ճու-մաա իրթիլիլ սապաթը սաաթ Զալա Էթ. Մահրուսա վաթըրլա Տէրիսասաթէթ վա-սը օլմուշ տըր: Մապէն միւշիլիլ Ծաթիլ բաշա վէ Խալէրաթ Ծահանէտէն Զիւսիլ սա վաթըրնա կիտէլէք, թարաֆը հազ-րէթի Բատիլհաիլտէն րէսմը խօշամէտիլ իթֆա իթմիլիլ տիր: Պատէհու իտիլ հազ-րէթլէրիլ մահէթլէրիլ իթիլ բաշալարըն րէֆաթաթըլա վէ Բէհպէր իսթիլիլաթըլա Տօլմա-Պալլէ րըլիլմընա չըգարազ, իսա ախըր արապալարըն րաթիլիլ, Ելլաթը սէրալընա պիլալիլ թաաթ իթմիլիլ տիր: Պատէհու իտիլ միւշարիլիլ հուզուրը հազրէթի թաաթաթիլ գապուլ օլունաթազ, մազհարը իթիլիլաթը Շէհիլիլիլ օլմուշ տըր: Սաաթ 6 պլա, միւշիլիլ Ծաթիլ բա-շա հազրէթլէրիլ րէֆաթաթըլա իտիլիլ հազրէթլէրիլ Բէհպէր իսթիլիլաթըլա րա-թիլ օլունա, Զիպուրընտա քիւսիլիլ գօնա-ղընա կիթմիլ, վէ Էլ-Մահրուսա վաթըր տա, Պէպէք գարիլիլ Էնիլիլտէ տէմիլ աթմը տըր:

Եվալէրաթ Ծահանէտէն Զիւսիլ բաշա՝ իտիլ հազրէթլէրիլիլ Տէրիսասաթէթտէ գալաթըլարը միւսաթէթ զարթընտա միւսմա-նաթ թապիլիլ վէ Բէհպէր իսթիլիլաթըլ տախի րիւքիլիլիլ թաաթա պուլուլմուշ տըր:

Նէֆիլիլիլիլ հազըլ օլտուղունու պէհա-նէ ճէսաթէթ իտէմէք իտիլ:

—Մէվալիլ գըզըմ, տէր իտիլ պու գա-տըն, սէն շէհիլիլ պիւսիլիլիլիլիլ վէ միւ-քէմէլ թալիլ ու թէպիլիլ կէօրմիլ օլ-տուղուն իլլին, Էսիլ տօսթլարըն սէնիլ ի-լէ կէօրիւմէնէ ճէսաթէթ իտէմէքիլար:

—Ֆաթաթ, տէլիլ Մարթա ճէվապ վէ-րիլ իտիլ, իւք տէֆա պէն քէնտիլիլիլ կէօրիւմէք, Էիլիլ քէնտիլիլիլ ուզաթ-մազ վէ քէնտիլիլիլ տէրադըն իթմէք իսթիլիլաթ:

—Էօլլէ ամա, արանըլտա նէ գա-տար պիւսիլիլ ֆէրգ պուլունաթըլունու պիլիլիլ, վէ սէնիլ իլլէ թէլիլիլիլ օլ-մահաա ճէսաթէթ իտէմէքլէր:

Մարթա, տէրունէն ա՛ իտէրէք, պա-շըր Էնիլ, վէ սիւտանա՝ մէզպուրէլիլ գու-ճաթաթըլա, Էիլիլիլ Էքթիլիլ, քէնտիլ քէնտիլիլ, — Մէվալիլ գըզըմ, սէնիլ նէ-րուն վէ հիւսիլիլիլ օլտուղունու՝ թէ-հաթիլ օլունուր քիլ պիլմէքիլար, տէր իտիլ:

Մարթա՝ Դոմիլիլիլ րահիլիլիլ մէք-թէպիլիլ իթիլ կէնճ րէֆիլիլիլիլիլիլիլ Խա-լընը պիլիլ իլլէ սաաթիլ տօսթլուգ բէլաա

Էլ-Մահրուսա վաթըր չըգա՛ն ճուսաա իր-թիլիլ կիւսիլ Դազմէն թէնհաֆիլիլիլա-նէպիլիլ ուղրաթըլա, 5 կիւն գարանիլիլ պէքլէմիլ, վէ Բէնիլիլիլիլ կիւսիլ սաաթ 6 րաաթէլիլիլ Դազմէնտէն հարէքթ իլ-լէմիլ տիր:

Էնիլիլ սէֆարէթլէրիլ պալ թէրէճէմա-լարը՝ Զըպուրընա կիտէրէք, իտիլ հազ-րէթլէրիլ րէսմը խօշամէտիլ իթֆա իթ-միլիլ տիր:

—Բազար իրթիլիլ ազալաթ տախի իտ-տիլը Մըսըր հազրէթլէրիլ վաթը օլան տա-վէթիլ սէնիլ իւզրիլիլ սէրալը Զիւսաթու-նա պիլալիլիլ, թաաթ իթիլիլիլ սօնաթ, թարաֆը հազրէթի Բատիլհաիլտէն գապուլ վէ մազհարը իթիլիլաթը ձիւսանապիլ պուլ-րուլմուշ տըր:

—Շէհիլիլիլիլ քիւսաա իտիլիլիլիլ տիլ-ճիլիլ մէքթէպիլիլ, Բիւշիլիլ մէքթէպիլ-րիլ տէրալիլիլ իթմալ իտէնիլիլ գապուլ օլունուպ, մէմալիլիլ Էնիլիլիլ տիլիլիլ իթիլիլ թահիլ իթմիլ օլանաթ՝ Թիւրքիսաա իճրաթիլ սէնաթ իթմէք իսթիլիլ իլլէ, շա-հաթէթիլիլիլ թաաթիլ իթիլիլաթը իթիլիլիլ մէճապուր օլաճազ արըլար:

—Իսկիլիլաթա Սուլթանիլ սօգաղըն-տա պիլ պազգալ տիւքքէնընտաթիլ սու-գուսուրը՝ րէթըլ կազը գուսուրնա թէպիլիլ օլունա, վէ տիւքքէնըն սահիլիլ Զիւս պէլ, մէվաթիլ գուսուրը իլլէթմէք իւզրէ, Թիճարէթ վէ Նաֆիլա իսթիլիլիլ տէն րուսաթ իսթիլիլ տիր:

—Ֆրանսա սէֆարէթլէրիլ Վօթուր նամ մահէթ վաթըրնըն պալ թապիլիլ Մ. Զու-տար իլլէ գապիլիլիլիլ պիլիլ ճուսաա իրթիլիլ ազալաթ թարապիլաթա պիլ սան-տալա օթուրուպ, Պէլլուլ Էնիլիլտէ պու-լունան մէվաթիլ մահէթ սէֆինէլիլիլ կի-տէնէքլէրիլ սըրաաա, օլ Էնիլտէ թարա-պիլ իսկէլիլիլիլ հարէքթ իթմէք իւզ-րէ օլան Շիւրքէթիլ և՛ նուսթըլու վաթ-րըլա միւսաթէթ իթմէքլէ, սանալ տէվ-րիլիլ, վէ իլլիլիլիլ Խարալը օլտուգ-լարը հալտէ, Էթիլիլիլիլ Էնիլիլիլ Խար-աթ մահէթիլիլ գուրթաթըլըլար տըր:

Մէճուհար՝ թապիլիլ Ֆրանսըլ իսթիլիլիլիլիլիլ նազլ իլլէ, սօգթօր Զու-տար հազըրնտա ալլիլաթը ճէրահիլ իճ-րա իտիլիլ իսէտէ, պիլաթ գուրթուլա-մանըպ, հէնուգ 39 Խալարընտա օլտու-ղու հալտէ տիւն վէֆաթ իթմիլ տիր:

—Մէքթէպիլ Զարպիլ չալիլիլիլիլիլ 20տի, իսթիլալը գապէպիլիլ, պա իրա-տէիլ սէնիլ թէպիլիլիլ հալա իլլին մէմէքթ-լէրիլիլ կէօնտէրիլիլիլ տիր: Եօլ մէսա-րիլիլիլիլիլ մաաաա, հէր պիլիլիլ ձէպիլ Զիւսաթուսաա 10տի իրա իսան պուլ-րուլմուշ տուր:

—Շիլիլիլիլ Գաաթէթիլ րըլիլմընա Խալընըլ մէվաթիլ րըլիլմը իլլին Էվրօթա-

Խալիլ, մաաաալը Մաթիլա տը Սանթընիլ իսթիլիլ օլան պու գըզ՝ միւթէթալաթ պիլ ժէնըլալըն քէրիլիլիլ, վէ մաաաալը Բազլաթաա տա անճազ պիլ գալ ալլըգ պիլիլիլ իտիլ:

Մարթա վէ Մաթիլա, իթիլ գըզաթըն-տալ կիլիլ Էվաթիլիլիլ ֆէվաթիլաթ սէ-վէրէր իտիլ:

Ձէվաթիլ վէֆաթ իթմիլ օլան ժէնէ-րալ տը Սանթընիլ՝ շէհրաթիլ պէլ քիւս-մէթու ուզաթաա, Մաթիլիլ Բազլաթաա շաթօսա կիլիլ միւթէլիլ օլմահաա պիլ իսանտէ իգաթիլ իտիլ իտիլ, չիւքիլ ժէ-նէրալ զէնկիլն օլմահաա, թէգալաա մաա-շընտան մաաաա, անճազ պէլ ալլըլ պիլ ֆրանսը իրաթը պուլունաթաա իտիլ: Տաի-մա վէ հէր շէպիլ Էվլէլ Էվաթալարընը թալիլ ու թէպիլիլիլ չալըլմը օլտու-ղունտան, պիլ թարաֆա բարա գօնաթա-մըլ իտիլ:

Մաթիլիլիլ քէնտիլիլիլ սէքիլ Խալ պիլիլիլ պիլ գարընտալը օլունա, ժէնէ-րալ, սէրվէթիլիլ ալլըլընա կէօրէ, պու օղլու իլլին նիւպէթէն չօգ մաաթիլ իթմիլ իտիլ: Մէքթուլ, լիսէ սէնէլիլիլ կէլիլ-տիլիլիլ սօնաթ, Մէքթէպիլ Սէնիլիլ կիլիլ

